

ELDÖNTETLEN VITA.

A nő:

Bús arcodat mosolygva nézem,
 S mert úgy csodálad Hamletet,
 Javítva kissé, őt idézem:
 „Hiúság, férfi a neved“.
 Nenyúljhozzámvirág a férfi,
 A semmiség is bántja, sérti,
 Ellenben az elismerés
 Bármennyi sok, mindig kevés.

A jók tetszését megnyeréd,
 Tenéked ez jutalmul nem elég?
 Mért áhítod a tömeg tapsát,
 Mely mindig léha volt, még léhább mai napság,
 Mért bánt, hogy a kirakatok
 Tarka vásárján könyved nem ragyog,
 S neved nem trombitálja minden újság?
 Ó, hidd el, ez a nagy hiúság
 Gyom, melyet a sátán vetett,
 Tisztítsd meg tőle szívedet,
 Ne nyomja el a jó magvak kelését...
 Több alázattal kevesebb kevélység.

A férfi:

A lelkemet, ó, hitvesem,
 Nem ismered hát még te sem?
 De nem vádollar, te nem vagy hibás,
 A végzet tiltja, hogy lelkembe láss.
 Vannak barlangok benn a sziklamélyben,
 Örök nagy némaságban, örök éjben;
 Beléjük elbűt szük nyílás ha torkol,
 Ezüstforrás szivárog át azon,
 Vagy egy-egy gyík suhan ki olykor,
 S megzörren lépte a gazon.
 Zöld hátán, míg rátűz a nap,
 Arany zománcok játszanak.
 De sem a forrás, mely ezüst
 Vizével a felszínre küzd,
 Sem az aranyzománcu gyík,
 Amely a fűben megbúvik,
 Nem mondja el, mit rejt a mély,
 Amelyhez embernyom nem ér.

Ki tudja, ott elrejtve nincs-e
 Tündérmesék sok drága kincse,
 Mely dússá tenne fél világot?
 Vagy szirt mered, s nincs semmi más ott,
 Csak denevérraj csügg a szirtfalon,
 S gubbaszt a kövé dermedt fájdalom?

A lelkem is ily rejtelem,
 Mélységeit magam sem ismerem;
 De azt tudom — ne félj, ne félj —
 Hogy nem vagyok hiú, kevély.
 Ki a magasság és a mélység
 Ingó pallóján szédülök,
 Az éjnek miriádnyi mécsét
 Midőn kigyujtják a csillagkörök,
 S világok rajzanak végetlen láncolatban:
 Úgy érzem, hogy a föld porszemmé vált alattam,
 Ki nem vagyok nagyobb a semminél,
 Porszem paránya hogy' lennék kevély?

De létem bármi semmiség is,
 Él bennem egy halk sejtelem:
 E sártekén az alkotónak mégis
 Valami célja volt velem;
 Talán hiába nem sugalt
 Szívembe annyi méla dalt.
 Hiúság-é, ha megpendítve lantom,
 Magamban titkon azt óhajtom,
 Hogy ami lelkemből kiforrt,
 Fakasszon könnyet és mosolyt,
 S gyujtson magyar szívekben tiszta lángot;
 De hírnevet magamnak nem kívánok.
 Nekem e zajgó lét után,
 Egy jeltelen sír kell csupán,
 Hol elfelejtve teljesen
 Porladjak békén, csöndesen.

Vargha Gyula.